

SZARVASI LAPOK

A TÁRSADALOM, KÖZGAZDASÁG ÉS IRODALOM KÖRÉBŐL.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . . . 5 frt. — kr.
Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELENIK

hetenkint egyszer, vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Főiskola utca, 26. szám hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KIADÓHIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklős közlemények küldendők.

„Nyilteér”-ben egy sor közlési díja 10 kr.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

Egyes szám kapható a nyomdában.

Hazafias mozgalom.

Üdvös mozgalom indult meg városunkban, mely rövid idő alatt bizonynyal megfogja teremni hasznos gyümölcsseit. Járunk ügybuzgó főszolgabírája kezdeményezése mellett egy népes értekezlet tartá multvasárnap ülését, melynek célja volt megbeszélni módját annak, hogyan kelljen az erdélyi ipar pártolását városunkban előmozdítani. Ezen értekezlet jegyzőkönyvét alább veszi t. olvasó közönségünk. Az óta a végrehajtó bizottság is megtartá értekezletét és tüzetesebben megbeszélve a tárgyat, abban állapodott meg, hogy biztosabb tájékozás céljából kérdést intéz ugy az erdélyi gazdasági intézethez, valamint a brassói ipar és kereskedelmi kamarához, hogy felvilágosítást nyújtsan arra nézve, mely és minő iparcikkek azok, melyeknek piacot kell teremteni? milyen módon kell azokat beszerezni? mennyibe kerül azok városunkba való szállítása? árucsarnokot kell-e fellállítani, vagy bizományosokat szerezn? stb. Hisszük hogy ezekre rövid időn tájékoztató választ fogunk kapni.

Az ügynek vélünk jó szolgálatot tenni, ha e kérdésre vonatkozólag közöljük a brassói kereskedelmi és iparegyesület aug. 1-én tartott gyűlésének terjedelmes és tanulságos titkári jelentéséből a következőket:

Míg az árucsarnok ügyében tett intézkedések folyamatba tettek, az alatt az egyesületünk a gyakorlat terére lépett, s már eddig is oly eredményt ért el, melyre méltán büszke lehet. Kibocsátott külön-külön 450 felhívást a helybeli iparosokhoz minták beküldése tárgyában. E felhívás folytán beérkeztek a minták, melyeket aztán szélküldöttünk

minden nagyobb városba. Az eredmény nem maradt el s egyesületünk rövid hat heti fáradságtalan működésének sikerült már is piacot szerezni egyes iparágaink számára. Így sikerült már eddig is meghonosítani posztó iparunkat: Budapest, Debreczen, Deés, Békés-Gyála, Déva, Fogaras, Körösbánya, Kassa, Kolozsvár, Kis-Terence, Maros-Ludas, Maros-Vásárhely, Monor, Miskolcz, Nagy-Becskerek, Paks, Petrozsény, Pozsony, Pécs, Sepsiszentgyörgy, Szegszárd, Szentes és Temes városokban, honnan részben egyesületünk útján, részben pedig — mint meggyőződünk — közvetlenül a posztósokhoz érkeznek megrendelések; sőt a vevő közönség egy része — nem sajnálva költséget s fáradságot — személyesen jó városunkba posztószükségletét fedezni.

E mellett már eddig felállítottunk a brassói ipar számára ügynököket Budapesten, Debreczenben, Kolozsvárott, Pozsonyban és Szegszárdon.

Csak hogy posztóiparunk emelésére még nagyon soknak kell történni. A posztók kitünő minőségűek, nem is drágák, de két-három gyáros kivételével posztósaink nem képesek oly izléses mintákat készíteni, mint a brünni gyáros. E célból feltétlenül kellene egy posztószövő iskola, mely erre nekik utasításokat adjon. Ez eszme már meg lévén pendítve, egyesületünknek fiem maradt más hátra, mint annak mielőbbi felállítását kérvényezni a kereskedelmi minisztériumnál, mi részünkről meg is történnén, várjuk a kormány ez iránti elhatározását.

Minták csatolása mellett felhívásokat bocsátottunk szét valamennyi hazai főispánhoz, kérvén, hogy a megyék s városok szükségletei jövőben Brassóból fedeztessenek. A küldött minták tetszés arattak, a siker itt sem maradt el. Számos főispántól érkezett már a legkedvezőbb válasz; mások az alispánok útján ajánlattal végett mintákat küldöttek be, melyekre már is megtettük ajánlatainkat.

Kötélverő- és lábbeli-iparunk emelésére felhívásokat bocsátottunk ki a hazai összes bányagazgatóságokhoz, s ma már egy része innen ígérkezett fedezni szükségletét, más része pedig már közölte is jövő évi szükségletét, felhiva bennünket ajánlattételre, a mi meg is történt. — A kötélverők és oszmadiák rendkívül sanyaru s talán épen legsanyarubb helyzete nem kerülte ki figyelmünket. Bizonyítja ezt az a körülmény, hogy ma már gyakoriak a kérdezősködések kötélverő cégek után, melyeket egyesületünk készséggel közvetít.

A csizmadiák és kalaposok számára — fájdalom — legjobb akarunk mellett sem lehetett még gyakorlat eredményt felmutatni. Amde ezek érdekében is megtörtént részünkről mind az, a mi csak lehetséges volt.

Papiriparunk emelésére is tett egyesületünk lépéseket. Egyrészt fölrattilag kérvényezett a miniszterelnöknél, hogy legalább az erdélyi részekben elhelyezett áll. hivatalok szükségletei fedeztessenek tőlünk, közvetlen a gyárból, s ugyanily értelemben hívja fel a miniszterelnök az erdélyrészi törvényhatóságokat.

Össziparunk emelésére egyesületünk feltétlen szükségesnek tartja, a tulmagas vasuti tarifa tetemes leszállítását. Ez irányban összehasonlító statisztikai adatokkal felszerelt előterjesztést is tettünk a közmunka és közlek. ügyi miniszterhez, kérve a tarifának Brassó számára leendő oly leszállítását, hogy a nyers termékek ide s az iparcikkek innen élvezhessék e kedvezményt. Csak a napokban érkezett le erre a miniszter terjedelmes leirata melyben 350 klm. távolságra 30 százalék szállítási kedvezményt engedélyez. A mennyiben azonban ez a versenyképességre felette szükséges szállítási minimumnál még magasabb s az iparos, ki eddig Romániából szerezte be nyeresterményeit, még e mellett is 12 százalékkal drágábban nyeri most a

TÁRCSA.

Hang a távolból.

(Egy tárcza-türedék)

Megyénk általánosan tisztelt és szeretett főispánja illelősen a nagyváradi fürdőket használja. Hogy megyénk ezen jeles férfiaról milyen véleményekkel vannak távolban is, idézzük a „Nagyváradi” aug. 1. számának tárczájából a következő sorokat:

„Apropos! a mi főispánunk. Igen ám, mert nekünk is van egy. Ezt az uristen jókedvűből teremttette s Békésvármegye a tulajdonjog fentartása mellett négy hétre ide adta a Püspökfürdőnek, csak azért, hogy lássuk, hogy milyen ember, aki egyszersmiud főispán, és lássuk, milyen egy főispán mikor ember. Boldog Békésvármegye, melynek első embere egy Beliczey István. Erről a megyéről írta hajdan Csokonay, hogy a gazdának hat lova, tapos a világnak legszebb buzájába. Most ha akadna poéta, azt írhatná: egy vármegye, mely büszkén vallja magának e főispánt. Kérdeztem is a békésieket, hogy szeretik-e főispánjukat? „Micsoda, szeretjük-e? Nem uram, mi imádjuk ezt az embert! . . .” Vajjon melyik kiskirály mondhatná ezt el magáról?

De hát lehet-e nem szeretni azt a főispánt, aki ráteszi a kezét az ő népének szívére, megérzi annak dobogását s aztán cselekszik úgy mint a legvilágosab fej javalja s a leggyöngédebb szív sugálja. Ime egy csattanós példa. Kirándulást tettünk a Félix-fürdőbe, ahol a mi főispánunk arról értesül, hogy egy békési asszonyt szélütés ért. Egy szegény anyáról van szó, aki beteg leányát jött e fürdőbe ápolni s akit a sors itt sujtott.

Főispánunk meglátogatja a szencsétlen betegeket, tudakozódik anyagi viszonyaikról s midőn megtudja, hogy elutasításukra nagyobb összeg kellene, még a körülállók sem veszik észre, hogy mily nemesen adja át a szükséges pénzt, Ime egy idyll e búval bajjal megrakott sártekén! Ime egy kép, mely könnyekig megindít. Ime egy uzsorás főispán, akinek oly dús kamatot hoz a szeretet! . . .

Sokáig fogok e képre gondolni s kedvesen fogok e napokra mindenha visszaemlékezni.

Mi pedig kívánjuk, hogy ezt a mi büszkeségünket a demokratikus főispánok mintaképep meggyénk és hazánk javára Isten soká életben tartsa!

Az öcsödi krónikából.

(Karczolat.)

Tárczát ígertem az öcsödi szomszédoknak; mert hát ők is szeretik a tárczát, kivált ha belekerült a jó áron eladott termés. Tudom ugyan, hogy ők is úgy vannak vele, hogy felmenni felmegy a buza ára náluk is, de hát hová menne fel, ha nem az adóhivatalba?!

Nem szándékom ugyan ebben a tárczában megírni azt a rémes históriát, mikor a jó öcsödiakat, kivált pedig az asszony népet oly sokáig ijesztgette valami — a Körösben lappangó — szörnyeteg, melynek miatta leakták csapolni a Körös vizét. Asszonyok és gyermekek egyaránt rebesgették nagy félelem kifejezésével, hogy a Körös meg van babonázva, mert tulajdon szemekkel látták, még pedig nem egyszer, hogy a csöndes vízszínen uszkáló kacskák közül egyszerre, nagyhírtelességgel egy néhány eltűnt szegény, még pedig úgy, hogy elnyelte őket a víz — s többé ki sem adta magából . . . megfoghatatlan, hogy a víz kacskát nyeljen! Hiszen eddig az volt szokásban, a mint hogy dukál is, hogy a kacskák

nyelték a vizet s kívülöttek a gyermekek meg az asszonyok . . . no meg aztán néha-néha inséges időben a férfi-emberek is; most pedig ezt a szörnyűséget kellett megélniök!

De ez még mind semmi! A kacskát elnyelő szörnyeteg, — mert annak kellett lenni, lévén a víz sokkal ártalmatlanabb portéka míg bele fér a mederbe nem ére be ezzel, hanem hát egy napon az is megtörtént, hogy a mint a vizparton vig dalolással végeznék munkájukat a ruhát mosó asszonyok, (kik bizony — köztünk legyen mondva a ruhán kívül, nem egy családnak ügyes-bajos dolgát is megszapulták teljes jóakarattal,) hát egyszer csak az a névtelen szörny, szépen berángatta a víz fenekére, a tisztára mosott ruhát, még pedig úgy, hogy kicsi hija, hogy utána nem ment a mosó menyecske is . . . Úgy bizony!

Ebben a dologban pedig az volt a legmulatságosabb, hogy a mint a rozsz nyelvek beszélnek a „férjem-uram” a menyecskét nem bánta volna, ha el is viszi a „vizi mano” majd megkésesülne, de a ruhát, a fehérre mosott drága ruhát! azt sajnálta, s azért meg is kellett szenvednie a szegény asszonynak!

Ez már tarthatatlan állapot volt, Ki is doboltatták az előjárók, hogy ezentul a kacskát, meg a mosó asszonyokat nem lehet bocsátani a Körösre, míg meg nem tudatik, hogy mi kezd ottan jogérvényre emelkedni?!

Ennek a rendeletnek az lett aztán a következése, hogy a doboltatás után néhány napra a rég nem látott M u c s i Péter haza jött a faluba. Volt pedig ő a falu mási k rémeinek már 79 pöre volt kacskák, libák, tyúkok és pulykák miatt! Ez pedig most csodák csodája napszamban kezd tetengetni napjait! Nem jó dolog ez, s nem is jellelhetet jót.

De mondom, hogy nem ezt akarom én elbeszélni, hanem a régi jöidőkből egy krónikás históriát.

nyos eredményeket s ugyanennyivel drágábban szállítja el kész iparcikkait, egyesületünk újabb, számitáson alapuló, minden irányban indokolt s minden szempontból megvilágított előterjesztést fog tenni a közlekedésügyi miniszternek. Ha ez sikerül, úgy iparunknak újabb nagy segítség lesz nyujtva.

A harisnyaszövőkörül sem feledeztünk meg. Ezeknek mintát, — mint meg lehetős értéket képviselőket — készpénzen kell beszerezniünk. Azt hisszük, hogysikerül ezeknek is piacot találni, nevezetesen hazánk Dunántúli megyéiben és a Bácskában. Ezért egyesületünk elküldi ezeket az ottani kereskedelmi és iparkamaráknak, — ugyszintén a bányagazgatóságoknak, remélve, hogy ez uton sikerül ezen iparcikk számára is fogyasztóközönséget találni. Újabbban is megürgette a számadiaknak adandó állami szállítást, utalva reahogy ez iparágon egy két évig másképen segíteni nem lehet, mint állami szállításokkal. Segíteni pedig kell, mert néhány százra menő honpolgár kenyér nélkül állva, kivándorlásra készen áll.

Erintkezésbe tettük magunkat egy esörangu hazai pénzintézettel hogy az ha a kormány egyikét evre előre adna állami szállításokat, melyek fedezetet a költségvetésben nem találnak, a kincstár számára szállított árut 4 1/2%-kal a termelőnek teljes értékében fizesse is ki. Ez biztosítva is van nekünk már most csak a szállítások kellene.

A jövőre célba vett teendőkre nézve első sorban áll egy törzskönyv készítése, mely felölelje városunk összes iparosságát ama célból, hogy minden pillanatban megállapítható legyen, mely iparágban mennyit termelhet városunk normalis körülmányek között összevéve, s mennyit minden iparos egyenként. Ez intézménynek rendkívüli hasznát, különösen szállításokkal, bővebben hangsúlyozni felesleges.

A pusztai tűzoltóság.*)

Irtó: József főherceg.

Hogy lehet pusztán, vagy 1000 lakost túl nem haladó kis községben egyszerűen és kevés költséggel egy céljának mégis megfelelő kis tűzoltó csapatot felszerelni?

Ezen kérdés fejtegetésébe azért bocsátkoztam, mert a legnagyobb akadály ily terület szervezésénél a nagy költség főképen ott, hol kevés a vagyon és hiányzik a pártoló. Ez riasztja vissza a pusztát vagy tanya birtokosait, a község lakóit a szép és hasznos eszmétől.

Kis községben és pusztán, vagy több közel egymáshoz fekvő tanyán egy 16 emberből álló jól betanított és buzgó tűzoltó csapat a vész napján nagy áldás és tökéletesen elég a dülő elem legyőzésére, főképen ha a többi lakosok támogatják.

Ezen 16 tűzoltó a következő rangfokozatból áll: 1 parancsnok, 1 csővezető, 2 mászó, 4 szerelő 8 szivattyús. Mivel a szivattyú hajtására és a víz szerzésére mindenhol elég erős fiatal embert találni, kik betanítás nélkül is egy szivattyús felügyelete alatt megfelelnek, 7 szivattyús a fontosabb mászó szolgálatra használható.

*) József főherceg e szakszerű fejtegetését az orsz. tűzoltó szöv. közp. bizottságának küldte be, honnan azt közlés végett sikerült megkapnunk Szerk.

Már akkor történt a dolog, mikor a petroleumnak felvilágosító hatalmát ismerni kezdték, s így az emberek nem voltak arra kényszerítve, hogy sötétben pipázzanak s ne gyönyörködjenek a bodor füst-fellegekben.

Az öcsödiek pedig sokat füstöltek. És a füst nem volt akármilyen pancsolt trafik dohány füstje, de igazi, financz bolondító, vagy csábító (a mi mindegy a mai világban) magyar dohány.

Erősen financz világ volt. Az egész országon kifogtak már a financzok, csak Öcsöd felől jött igazi magyar dohány füst illata. Össze gyűjtötték az országból a legügyesebb financz erőket, hogy Öcsöd ellen alkalmazzák. Nem használt semmit. Itt, magyar ország közepéhez oly közel, kudarcot vallott a legtapintatosabb financz orra is. A környék Öcsödön vásárolta be a dohányt. Ott árultak a piacon isten szabad ege alatt, mint akár a krumplit, vagy a dinnyét, a világ szemeláttára, kínálgatva a veszedelmes portékát.

A financzok kongresszust tartottak a „főhadi szálláson” — ott a főszemlész indulással kiáltott fel:

— Mi a patvart csináljunk már ezekkel az emberekkel?!

— Próbálnánk menni más felől a bűnösök közé és ne mindig a Horga-gáton, mondja az egyik altiszt.

— Hogy mehessünk más felől, mikor csak ez az egy utja van a helynek innen?

— Más helyről kell kiindulnunk, teszem fel Földvár felől, javallja az indítványt tevő.

Megpróbálták. Az lett az eredménye a mi eddig. Mire oda értek, dohánynak se híre se hamva, csak a füstje illatozott minden felé. Mintha tűntettek volna vele. még a 12 éves gyerek is pöfckelt.

Volt elég vakmerő, aki a financznak oda szólt:

— Nem kíván kigyelmed egy kis édes füstöt?

— Fogd be a bagótartodat öcsém, mert kihull a csikófogad.

— Se baj! csak a bölcsesség foga megmaradjon!

A kutyák is ismerték már az ellenséget, alig győztek védekezni előlük, mire a piacra értek, ott pedig a fokak incselkedtek velök.

A felzereléshez kellenének: 1. Ott a hol elég ló van és nagyobb a község kiterjedése, egy kisebb szivó- és nyomó kocsiszivattyú, p. o. egy „major kocsiszivattyú” más helyeken, a hol kisebb a kiterjedés, egy „két kerekű egyetemes taliga-szivattyú” czélszerűbb, melyet emberi erővel, vagy egy lóval vagy számmal lehet vontatni.

2. Egy szerkocsinak átalakított egyszerű löcsös parasztszeker, melyre 4 deszkával 10-12 emberre van alkalmazva és egy kis szerkoda az első ülés alatt. Az ülések alá helyeztetnek el 3 dugóletra és a kocsik oldalaira alkalmaznak vas karikákat, melyekbe nyelűkkel dugatnak: 2 ásó, 2 lapát, 2 vasvilla és 1 csákány. A nagy tűzfésze szíjánál fogva felakasztható, ha nem veti egyik szivattyús a hátrára.

3. Három 15 méteres tömlő, melyek össze göngyöltve és régi zsákba vagy gyékénybe burkolva a szivattyú szekrényében vagy a szerkocsi oldalán helyeztetnek el.

4. Az egyes tűzoltók ruházata és felszerelése. A két járműhöz kell két kocsis 4 lóval, a mi minden községben és pusztán található és ha a lakosok egyetértenek, minden napra meghatározhatják, melyik gazda fogja be lovait tűz esetén. Ha a tűzoltók maguk bírnak lovakkal, legjobb, ha öök vallalják el a fuvarozást.

Víz szerzésre hála istennek a legtöbb, főképen magyar ajkú községben található elég gazda, ki kádiban n. l. odájában szekérrel hozza a vizet, ha a tűz közelében nincs is szivattyúzásra való kut vagy folyó.

Van még egy nagyon buzdító, de nem okvetlen szükséges biadás, t. i. tűz esetén egy kis pénzbeli segély, p. o. minden működési órára kivonult tűzoltóknak rangkülönbség nélkül 5 kr., minden 2 ló után óránként 20 kr, a munkaidő vesztés és ruha rongálás fejében.

Ha számítunk tehát a községben évenként 2 tüzesetet, melyek 5 óra hosszat tartanak, akkor e működési díjak 16 emberre és 4 lóra 12 frtot tennének ki, a mi csak kitelnék valahonnan.

Minden faluban és rendezett községben ügyis tartatik felváltva éjjeli őrség. Ha ez tüzet észlelve fellármázza a tűzoltókat, nem is kell külön tűzoltó őrség, azonban nem árt, ha egy tűzoltó éjfélig, egy másik pedig éjféltől reggelig őrökdi.

Ambár kis községekben és pusztákon mindenki tudja az egyesek lakásait, mégis igen czélszerű ha minden ház falára, hol tűzoltó tartózkodik az utcai oldalon egy nagy T. O. van festve. Ez igen csekély kiadás és nagyon elősegíti a gyors riadót. A szerelvénnyek és ruhaneműk beszerzésére nézve az orsz. tűzoltószövetség közp. irodája Budapesten a „zöldfa”-utczában sívesen ad felvilágosítást.

Mindenesetre előny, ha találkozik a szegény községnek vagyonos pártolója, mint p. u. egy ott vagy közelben lakó földbirtokos, a ki a hazafias vállalatot magáévá tévén elére áll, vagy legalább a költségek egy részét elvállalja. Van is hazánkban erre több helyen szép példa és annyi ur van, a ki a sportnak más, inkább mulatságra szolgáló ágaira annyit költ, hogy maradhatna abból annak egy kis része ezen emberbaráti tűzoltó intézményre is.

— Nesze lellem nézzenek be az öreg inspektorhoz, talán ott lesz a dohány, a felesége levett krinolinusában.

Éppen az inspektornak nevezett öreg ur volt az egyedüli nem dohányzó a faluban s annak sem volt felesége.

Kifundált a financz ész mindent. Hiszen ez megfoghatatlan! Egy lélekkel sem találkozik mikor oda felé siet, a legcsöppebb gyerek is tudja, hogy a dohányt nyíltan árulják a piacon, s nincs financz aki megtalálja.

Megpróbálták álrühában meglepni őket. Mind hasztalan. Mire uniformusba bujt, már ki lesték, rázártak véletlenül az ajtót — s a dohány eltűnt.

Pedig az egészben semmi őrdögösség nem volt. Egyszerűen az volt a fogás, hogy a torony őrnök volt kötelessége nem csak a tűzre ügyelni de a tűzrevalóra is. Ezért kapott potya dohányt minden háztól, úgy hogy felesége el is adhatott belőle a — piacon.

Neki az volt a kötelessége, hogy a mint látta a Horga gáton közeledni a financzokat, — pedig már fél mértföldről felismerte őket — akkor lekiáltott egyszerűen és nem virágos nyelven:

— Jön a financz?!!

Erre bekövetkezett a dörgés előli takarás munkája.

Nagyon bölcsen volt az kifundálva, s egyetértett benne mindenki, nem akadt a közügynek árulója.

* * *

Még itt el kell mondanom, hogy egyszer mégis nagyon közel volt a veszedelem. A szemlész hivatal hozott valahonnan Gyöngyösről, egy elismert tehetséget a „financzalek” terén.

Ez tanulmányozva a helyzetet, igen szép tervet alkotott a dolognak dicsőségteljes megoldására!

Rászánta magát ugyanis arra a vakmerőségre, hogy másodmagával, éjszakanak idején loptózkodik be a kudarczokat kovácsoló faluba a hetilásár előtt, s ott a piacon levő nagy akác-fák egykőre felmászva várja be „czakumpakban”

Az erdélyi ipar érdekében.

Lapunk mult számában jelezte volt, hogy városunkban mozgalom indult meg, mely az erdélyi ipar pártolását tűzé ki célul. Hogy t. olvasóink e mozgalomról tájékozást nyerjenek, időnként az ügy menetéről értesülést fogunk közölni. Az alábbi sorokban közöljük az elő értekezlet megállapodását:

Jegyzőkönyv felvétel Szarvason aug. 1-én Salacz Ferenc fő szolgabíró által az erdélyi ipar pártolása érdekében egybehívott értekezleten.

Jelen voltak Salacz Ferenc, dr. Zsilinszky E. d. e. Réthy Sándor, Kácsér Vilmos, Petricz András, Waldner Ignác, dr. Haviár Gyula, Praznovszky Ferenc, Ponyiczky János, Kis Mihály, Somogyi Elek, Pál Gábor, Benka Gyula, Konyecsi András, Nyácsik Soma, dr. Szemző Gyula, Melis Lajos, Dancs Béla, Kölbl József, dr. Szlovák Pál és Miháfi József.

Az értekezletet megnyitó Salacz Ferenc előadja, hogy a jelen értekezletet egybehívó oly célból, hogy városunk közönségének alkalma legyen a maga részéről szinte hozzájárulni a mozgalomhoz, mely országoszierte az oláhországi vámsorompó felállítását következtében válságos helyzetbe jutott erdélyi ipar pártolását tűzi ki célul. Felkéri mindenek előtt az értekezletet, hogy megalakuljon Az értekezlet osztja az egybehívó nézetét s közfelkiáltással elnöknek Salacz Ferenc főszolgabíró, jegyzőül Miháfi József főgymnasiaumi tanárt választja.

Elnök erre felveti a kérdést kíván-e az erdélyrészi ipar pártolásához hozzá járulni városunk közönsége? s ha igen mily módon gondolja azt leginkább elérhetőnek?

Az értekezlet egyhangúlag kifejezi abbéli készségét, hogy az erdélyi ipar megmentéséhez hozzájárulni hazafias kötelességének tartja s lelkesen kíván résztvenni a mozgalomban, mely annak érdekében megindult, s kifejezést ad azon elhatározásának is, hogy e célra ha szükséges áldozattól sem riad vissza.

A módra nézve, miként kelljen az eszme valóstításához hozzá járulni, s hogy minél sikeresebb legyen a mozgalomhoz csatlakozni, az értekezlet nem lévén egy előre teljesen tájékozva, oly czéllal, hogy ez iránt tájékozást nyerjen s ennek alapján tervezetet készít-en kiküld egy végrehajtó bizottságot, melynek elnökéül Salacz Ferencet, tagjaiul Benka Gyula, Miháfi József, dr. Zsilinszky Endre, Melis Lajos, Réthy Sándor, Konyecsi András, Kölbl József, dr. Szlovák Pál, Dancs Béla, Kis Mihály, dr. Szemző Gyula, Petricz András, Roszjarovics János, Nyácsik Soma, Frankó Demeter és if. Kondacs Samu választatnak meg. Kimondatik, hogy ezen végrehajtó bizottság összeköttetésbe tegye magát az erdélyi gazdasági egylettel s onnan tájé-

a dohány kirakodás idejét. A terv nagyon helyesnek, és sokat ígérőnek látszott.

Ugy is lett, ott töltötték az éjszakát, észrevétlenül jutva fel a teshelyre. Bevárták nagy szenvedések közt a reggelt. Hajnalodott már, ébredezett a falu, jött az első gyanus vásáros, nagy csomagban hozva a drága árut.

De ez nem jött egyedül, hanem már jó előre ment a dohány árus nőnek egy életre való kutyája. A kutya körül szimatolta azon a helyen a vásár tért — s egyszer csak elkezd nyugtalanlankodni; majd füleit hegyezve, orrát a felhős égnék fordítva éktelen vonításban tört ki. Nem sokáig csinálta egyedül; mert meghallották kutya pajtsáit s azonnal nagy csapatban jöttek a színhelyre, s együtt csinálták a tüntetést.

Ez feltűnt a dohány-árus asszonynak — mi leli ezeket a fránya állatokat? Fel néz a fára; hát olyan igaz, mint a hogy a verpeléti a legfinomabb dohány, hogy két eleven financz van oda fent a fán.

— Mit csinálnak kigyelmedek odafönt, nem szegyenlik magukat?

— Csak semmi lament. A dohányt lefoglalok a törfin nevedben.

— Foglald ám, csakhogy lekéj jönni érte.

— Kergesse el a kutyát, mer mindjárt öngyilkosság elkövetek rajta, sapperment noch a mall

— Csiba te! majd közibük rázlak mindjárt.

Össze csődült a nép is. A dohányt biztos helyre vitték. A kutyák szaporodtak, a mérgük fokozódott. Kis mopszi és nagy komondor együtt éktelenkedtek. A falu fel vót lázadva.

A financzok végre könyörgésre fogták a dolgot, hogy hát csak vigyék haza a kutyákat és szabadítsák meg e diestelenül kinos helyzethől.

Ez vót az utolsó kudarcz. A ludak megmentették a kapitólíumot! — mondja a történet, de az öcsödi mentőknek — sokkal nagyobb az érdemök. Hogy egészen így volt-e? nem tudom? Így halottam s így irtam le.

B o l y g ó.

kozást nyervén, lehetőleg minél előbb tervezetet készítsen s azt egy összehívandó tágabb értekezlet elé terjessze.

Kelt mint fent
Mihály József, Salacz Ferencz,
jegyző, elnök.

Levelezés.

Békés, 1886. aug. 3.

Tisztelt Szerkesztő ur! Kénytelen vagyok ígérem ellenére is folytatni a szélmalom elleni harcot, mert a „Szarvasi Lapok” levelezője, kijelentvén, hogy nem czáfoltam meg semmit, nagyszerű leleplezéseket tesz közzé a békési gymnasium köréből. Hiszen nem is akarom én őt megczáfolni csak a leleplezéseit kissé más világításba helyezni.

Legfontosabb és pedig ritkított betűkkel szedett leleplezés az, hogy a békési tanárkar, noha sok tanulót megbuktatott, mégis egy tanulót (a leleplezés nagyobb hatása végett még kellett volna mondani, hogy kit) minden tantárgyból classifikált, pedig az a vizsga idején 18 mértföldnyire volt Békéstől. (Miért nem mondja meg, hogy hol? 18 mértföldet végtelen sok irányban lehet képzelni!) Már ezt, t. Szerkesztő ur! csakugyan nem czáfolhatom meg, mert ezen leleplezés utolsó betűig igaz; s mivel igaz, felhívom a levélíró, hogy ezen visszaélés miatt, tetszésére bízom, hogy hol, kérjen fegyelmi vizsgálatot ellenünk; annyival inkább tegye ezt mert ellenkező esetben kénytelen volnék őt nem „szókimondónak”, mint magát nevezni szereti, hanem csak szószátyárnak tartani. Hanem eddig is, míg ez megtörténik, majd leleplezem én a dolgot, jobban mint ő. A leleplezés B. Á. K. első osztálybeli tanulóra vonatkozik, ki az első osztályt már az 1884-ik tanévben kellő sikerrel elvégezte. (Lásd az 1884. évi „Értesítő” 14-ik lapjának 7-ik sorát.) Ezen tanulónak tehát az első osztályról szóló bizonyítványa már egy évvel ezelőtt kezében volt, és a mult iskolai évre bárhol bevették volna őt a második osztályba. Azonban ő atyja kívánságára, az első osztályt ismételte, pedig nem volt vele kénytelen (Lásd 1884. évi „Értesítő” 32-ik lapjának 5-ik sorát.) Nevezett tanulónak atyja kevéssel a vizsga előtt elhalván, a temetésre haza ment Kecske mérté, mely város hogy 18 mértföldnyire van-e Békéstől, azt levélíró csakugyan jobban tudhatja mint én.

A tanárkar azt vélte, hogy oly tanulót, a kinek már ugyanis ugyanazon osztályról bizonyítványa, jogosan classifikálhat az évi feleletek alapján. Ezt meg is tette és a felelősséget érte mindenkor elvállalja. A kik a körülményeket ismerik azok előtt sajátágon fog feltűnni az, hogy Tassi Sándor ref. vallás-tanító ur szintén adott neki osztályjegyzéket.

Ilyen a levélírónak minden tétele, mond ugyan a többek közt igazat is, de igen erős oldalát képezi az igazság egy részét vagy elhallgatni vagy pedig homályba, ködbe burkolni. Még inkább elmondható ez azon leleplezésre, melyet a famosus magoltatási módszer tárgyában cselekszik a levélíró. Itt megint van egy kevés igazság a beszédében, de csak annyi, hogy a hivatolt alkalommal azon szavak csakugyan mondtak; de hogy azok olyan kapcsolatban mondtak volna, mint levélíró állítja általában azok a békési tanárok közül bármire is vonatkoztak volna, azt ismételve s utoljára mondom: nem igaz. Hadd csináljak hát itt is egy kis pótléleplezést. Nagytiszt. Kiss Áron ur iskolai látogatását végezve, Nagytiszt. Szegedi Károly lelkész ur lakásán és jelenlétében, társalgás közben átadott nekem egy újonnan szerkesztett s kérdő pontokat tartalmazó ívet, hogy azt bizonyos idő alatt töltssem be. Én a tételeket, mint még ismerleneket, átfutván, szemembe ötlött e tételczim módszer a tanításban. S mivel egy ilyen kérdésre felsőnyí helyen (!) írásban választ adni egy egész tanintézet összes tanárai által a különféle tantárgyakban követelt módszerekről csak mikroskopikus irással lehet: én szegény fejemnek nagy bánatára, azon kérdést intéztem a nagytiszt. urhoz, hogy mi módon értelmezendő ezen tétel? nem czélszerű-e ezen kérdésre külön jelentésben válaszolni? Az értekezés egyáltalában nem hivata-

lasan menvén, különféle megjegyzések sőt tréfás találgatások történtek a jelen voltak részéről, hogy mimódon lehetne azt a felsőnyí helyet betölteni Igy történt aztán, hogy a soeraticus stb. módszerek után Nagytiszt. Szegedi Károly ur (én nem leplezem el a nevét!) egészen tréfásan felemlítette, hogy van magoltató módszer is. Hogy került ez a nagy titok napvilágra? Hja! a mai reporter világban nincs titok! A fejedelmek zárt ajtók mögött találkozunk, s a szemfüles reporter mégis kikürtölik, hogy mit beszéltek. (Az igaz, hogy a mi levelezőnkhez hasonló alapossággal) Mig mi hárman a kérdő pontok felől beszélgetünk véletlenül oda jött Vadai József helybeli tanító ur is; a mit pedig négyen tudnak, az többé nem titok. Hogy kinek a relatioja nyomán jött a beszélgetés olyan furcsa alakban napvilágra, annak kitalálását azokra bízom, kik szemnek rébuszokat megfejteni. Én állítom, hogy ezek így történtek, s szerencsés vagyok kijelenthatni, hogy Nagytiszt. Szegedi Károly ur szintén így emlékszik vissza. Nagytiszt. Kiss Áron urra is hivatkozhatnám; de ő messze van; ha szerencsénk lesz ismét hozzá, majd felemlitem neki. Vadaira hivatkozzék más.

Egyéb leleplezéseket nem találtam a levélben; homályos érthetelen helyeket igen. Ezeket világossá, érthetővé tenni nem az én dolgom.

Még egy néhány szót! Levélíró úgy látszik nagyon haragszik a papokra, mert minduntalan hátrányul hozza fel a tanároknak pápi jellegét. Tisztársaim között lelkészi képesítéssel, tudommal csak én bírok, én pedig azt szégyennek még a mai „felvilágosult” korban sem tartom.

A vallásitanításra azt jegyzem meg, hogy az gymnasiumunkban igen jó kezekben van, kár volna azon férfiakat azzal megsérteni, hogy az kezükből kivéssék.

Hogy kitűnő és válogatott „anyagot” veszünk át a népiskolából, arra azt felelem, hogy meglehet, miszerint az anyag csakugyan kitűnő de a mi szellemet illeti, az nincs mindég beavatva az írás, olvasás és a számtani 4 alapművet rejtelmeibe, szokásban lévén nálunk a legújabb időkig, hogy éppen az ilyeneket erőltették szűleik leginkább a gymnasiumba való lépésre. Különben belépéskor csakis ezekből vizsgáljuk meg a gyermekeket.

Hogy tanári fizetés emeltetett-e vagy nem? ennek megállapítása végett legezészerűbb lesz őt szembe állítani azon városi képviselővel, ki éppen a tanári fizetés emelése miatt nem akarta a gymnasiumra adandó segélyt megszavazni: hadd világosítsák fel egymást kölcsönösen.

Nagy csodálkozásomra levele végén azon hitét fejezi ki, levélíró, hogy jelenlegi tanárok is képesek a tanulókat megtanítani, ha akarják! Köszönjük ezen hízegő elismerést, de nem kérünk belőle; Őn azt, hogy tudunk-e tanítani, éppen oly kevéssé tudja megítélni, mint azt hogy nem tudunk; hitét hát mire alapítja?

Ezzel elmondtam mindazt, a mit tanintézetünk érdekében elmondandónak láttam, ha a levélíró annak érdeke ellen leleplezéseit folytatni akarja. Ám tegye; az ebből háramló irodalmi dicsőséget egészen neki engedem át; az olvasót csak arra kérve, hogy ha beszédében az igazság magvát keresi jó ritka rostát használjon. És ha a jövő tanév végén a levélíró ismét elővonná az „irhatnamság” és ismét figyelmére méltatná csekély személyeinket, s az adatokra még az „Értesítő” megjelenése előtt szüksége lenne: nagyon kérem, hogy ne fárassza azok megtudása végett a nyomdai személyzetet, mint most, hanem jöjjen azoknak eredeti forrásához; szívesen szolgálunk azokkal bárkinek is, annyival inkább a melegen érdeklődő tanúgybarátoknak; inkább az incognitóját garantirozzuk.

Tisztelt Szerkesztő ur! Felteszem azon kérdést, hogy vajon nyert-e ezen sok „pro et contra” beszéd által a közügy valamit? Meggyőződés az, hogy nem nyert semmit, még a rest tanulók sem nyertek semmit, mert azoknak bizony ezentul is tanulni kell, ha tovább akarnak haladni, még ha mindenkinek érdekében egy saját külön levelező szöallna is fel. Talán a levélíró nyert annyit, hogy expectorálhatta magát. Át kellett ezen a dolgon nekünk esni! A mult évben egy csunya pasquill jelent meg Békésen nyomtatásban; a ref. tanítók voltak benne megénekelve versben; egyik collegájuk tisztelte meg vele őket a tanítói tekintély nagy emelésére. Eltűrték neki szó nélkül: de gustibus non est disputandum;

hanem már akkor hangzott, hogy majd a tanárookra kerül a sor. Most már megtörtént és pedig vidéki levélben, s nem hiszem, hogy a két dolog forrását egymástól nagyon messze kellene keresni. A közügyek szolgálatának ilyen módja is van, kiki úgy szolgálja, a hogy tudja. Hanem szerkesztő urnak, mint tisztársamnak, bátor vagyok emlékeztetébe hozni azt, hogy: „hodie mihi, cras tibi.” Nincs a világon tanintézet, a melyről ily alapos leleplezéseket ne tehetnének, melyhez tentán, pennán és papíron kívül csak egy kis rozsz akarat szükséges, s a mily bekével tudom tűrni azt, hogy rajtunk ilyen dolog történjen: éppen úgy fajna az, ha ez minden évben s minden tanintézetre nézve általános szokássá válnék: nem kell a közönséget ilyen eseményre szoktatni. *) OZSVÁTH FERENCZ, gymn. igazgató.

Ujdonságok.

— **Esperességi gyűlés.** A békési esperességi ez évi közgyűlését f. hó 24, 25, és esetleg 26-ik napjain, a mezőberényi német ajkú egyház-gyűlészetben fogja megtartani, Achim Ádám esperes és Zsilinszky Mihály esperességi felügyelő ikerelnökléte alatt.

— **Esküvők.** Neumann Jenő szarvasi főiskolai tanár f. hó 11-én vezeti oltárhoz Koren Emma kisasszonyt, Koren Pál pitvarosi ev. lelkész bájos leányát. Az esküvő a menyasszony lakó helyén, Pitvaroson tartatik meg. Ruisz Béla mezőhegyesi gazd. tiszt pedig f. hó 18-án fog egybekelni Paal Bella kisasszonnyal, özv. Paal Józsefné bájos leányával. Blaskó Ferencz, Kún-szt-Mártoni posta tiszt, aki ezelőtt a szarvasi postahivatalnál gyakor-nokoskodott, egybekelt Kis Ilon kisasszonnyal, K. Szt-Mártonban.

— **Uj plébános.** Ipolyi Arnold nagyváradi püspök f. hó 4-én küldte meg a helybeli plébános helyetteshez az üresedésben lévő szarvasi r. kath. plébánia betöltésére vonatkozó kinevezését. E szerint plébánosul illetőleg adminisztrátorul — eddig a veszprémi püspökségben káplánkodó Szirmai L. Árpád lett kinevezve. Az új lelkész még e hó folyamán foglalja el állomását.

— **Cseregyerek.** Lapunk mult számában említettük, hogy egy bács megyei községbe cserébe kérnek városunkból egy gyermeket. A cserét ajánló ház egy evang. tanító háza, hol, az esetleg hozzá cserébe adott gyermek ígéret szerint megtanulja a német nyelvet az iskolában, a magyart pedig a családban fejlesztheti. Ajánljuk a dolgot az érdeklődők figyelmébe.

— **Meglepetés.** Az 1875. évben a hadsereghez besorozott katonák, kik 1885-ik év december 31-én lettek áttéve a honvédséghez, f. augusztus 10-étől számítandó 5 heti fegyvergyakorlatra lettek a Gyulán állomásozó 8-ik honvéd dandárhoz behívva. Az öreg vitézek bizonyára elengedték volna ezt a meglepetést.

— **Megint tűz.** Vasárnap reggel 9 órátkor — tehát úgy szólván az előbbi tüzesetekkel egy időben — ismét vészharang kongása zavart fel bennünket. A hívek már a templomban voltak a vész jelzésekor s a rövid két heti idő óta már negyed izbeni tűzveszedelem nagy rémületet okozott. A templomból remegve tódult a sokaság kifelé, meg tudni a veszedelem helyét. Többen visszatértek ugyan, de az izgalom természetesen meg nem szűnt. Hiszen mindenki félti hajlékát, vagyonát. A felelmet csak fokozta a folyton erősödő szél. A tűz, a Lauko-fele népiskolától néhány lépésnyire eső mellékutcában, Demcsák György házában keletkezett s át csapva a szomszéd Krajcsik házára, e két lakóházat — a nagy szárazság következtében — pár pillanat alatt felemésztette. A szomszéd házak mind komoly veszedelemben forogtak, egykettő már ezek közül is lángolt s csak a jelenlevők nagy erőfeszítésének sikerült a tüzet lokalizálni. A tűzoltó szerek — tekintve a vész helyének távolságát — elég korán bár, de arra kesőn érkeztek, hogy e két ház megmentetett volna. A szegény ház tulajdonosok kára igen nagy annál is inkább mert a két leégett épület közül egyik sem volt biztosítva. A károsultak számára a helybeli szolgabíró 8 napi gyűjést engedélyezett városunkban. Enyhítsék a nemes szívű adakozók a szerencsétlenek sorsát! Lakosságunkat pedig ez ismételt szerencsétlenség erősítse meg az éberség, vigyázat kötelességeiben, mert mint halljuk ez utóbbi szerencsétlenséget is a gondatlanság okozta.

— **Ipariskoláink.** Megyei ipariskoláink közül háromnak értesítője fekszik etőtünk. A békés-csa-

*) A jelen valással lapunkban ez ügyet befejeztnek tekintjük. A befejező sorokban hozzánk intézett azon kérdésre, hogy nyert-e ezen sok pro et contra beszéd által a közügy? directe nem feleltünk, de válaszul kérjük: ártott-e ez ügynek szellőztetése a békési gymnasiumnak? Azon megjegyzésre vonatkozólag pedig, hogy az ilyen leleplezésekhez csak egy kis rozsz akarat szükséges, kijelentjük, hogy mi n k e t eljárástunkban ez a vád nem érhet Szerk.

bai értesítőt közli Simkó István igazgató. Ebben első helyen „Az ipariskolai fegyelenről” értekezik Németh Lajos. Az ipariskolai bizottság elnöke: Vidovszky János, takarekpénztári igazgató, jegyzője Donner Lajos, ezeken kívül 12 tag leginkább iparosok. Az iparhatósági megbízottak két kereskedő és négy iparos. Tanfériak Németh Lajos, Tyehlat Károly és Simkó István. Tanítási idő: vasárnap d. e. 8—12 óráig d. u. 2—4 és hétfőn 5—7 óráig. A tanítás eredménye jeles: 26, jó: 87, elégséges: 110, elégtelen: 19, kimaradt: 35, összes szám: 277. Vallás szerint ág. hitv. ev. 155, r. kath. 63, ev. ref. 41, gör. kel. 6, mózes vall. 12. — A békési értesítőt kiadja az ipariskolai bizottság. „A testek távlati rajzolása az alsófokú ipariskolában” ezímen Szontagh Gusztáv gymn. tanár közöl egy értekezést. Ipariskolai bizottság elnöke: dr. Hajnal István, jegyzője: Osváth Ferencz, azonkívül 10 tag. Tanfériak: Osváth Ferencz igazgató, Sella Péter és Szontagh Gusztáv. Tanítás vasárnap d. e. 8—12 óráig d. u. 2—4. Hétfőn és pénteken 5—7 este. A beiratott tanulók száma összesen 122. — A szarvasi értesítőt közzéteszi: Mihálf József igazgató. „Iparos tanoncok rajzoktatásának szerepe” ezímen értekezik Kutlik Endre Ipariskolai felügyelő bizottság, elnök: Mihálf J., jegyző: Kutlik Endre azon kívül 9 tag iparosok. Iparhatósági megbízottak négy iparos. Tantestület: Mihálf József, Bracsok István, Dankó Samu, Kutlik Endre, Lichtenwerther Antal és Molnár János. Tanítási idő: vasárnap d. u. 2—5 óráig, hétfőn és szerdán 5—7 este. Tanítási eredmény, jó 55, elégséges: 105, elégtelen: 23, évközben kimaradt: 6, összes szám: 239. — Megyénkben még három helyen: Gyulán, Orosházán és M. Berényben van iparos iskola, azoknak értesítőt azonban eddig nem bírjuk. — **Hangverseny.** Szendy Árpád városunk szülötte, zongoraművész a multhó végén Mindszenten kitűnően sikerült hangversenyt rendezett. — **Távirat.** Kun Szentmárton, aug. 6. Grossmann és Rausenbach első magyar gazdasági gépgyárnak (Budapestben) három és fél ló erejű gőzcseplő készlete Dósa István birtokosnál e héten tartott próbacséplése nagy számú közönség jelenlétében általánosan elismert kitűnő eredménnyel működött. — **Övintézet** közgyűlés. Ma d. u. 4 órakor a helybeli övintézet közgyűlést tart. Öt órakor pedig a polg. leányiskolai társulat tartja közgyűlését. — **Kaszinói közgyűlés.** Mult vasárnap aug. 1 én tartatott meg a helybeli kaszinói társulat közgyű-

lése Salacz Ferencz előlülése mellett. A választmány működésének jelentése kapcsában főleg az alapszabályok módosítására mult közgyűlési határozat felelt folyt a tanácskozás, melynek végeredményeül kimondatott, hogy alapszabály módosításának kérdése nem forog fenn, mert a közgyűlés abbéli határozatát, hogy „önálló egyén is lehet a kaszinónak bejáró tagja,” nem tartja fent, ellenben akkép intézkedik, hogy a tagok szünidő alatt itthon tartózkodó fiai mint vendégek szívesen láttatnak a kaszinói helyiségben.

Halálozás. Gyulán aug. 4 kisérték örök nyugalomra Czégényi Gyuláné szül. Gyöngyösy Etelkát, Áldás és béke hamvaira!

Erdélyi vas. Kuch M. és Tóbiás szarvasi jóhírnévként örvendő vaskereskedő cég elhatározá, hogy csak magyarországi cikket fog ezentúl megrendelni, s figyelmét kiterjesztette az erdélyi vasparra is. Követésre méltó példa!

— **Hibaigazítás.** Lapunk mult számában tévesen irtuk volt, hogy Pájer József Medvevasky Lujza kisasszonyt jegyezte el, mert a szép jegyes neve Margit.

— **Ebben a kolerás időben.** Mióta „Pasteur az emberiség jölteveje és dr. Koch a hirneves német tudós megállapították, hogy a rendes ivó vízben bakteriumok vannak, melyek normális viszonyok közt nem ártalmasok, hanem kolerajárványos időben veszélyessé és a járvány fokozóivá válhatnak, azóta már mindenféle kísérleteket tettek arra nézve, hogy miként lehetne az ivó vízből a bakteriumokat eltávolítani. Most, hogy a kolera oly közel van hozzánk és a kérdés megoldása már égetővé vált, ismét hozzá fogtak a kísérletezéshez. Elővettek a legkülönbözőbb szerkezetű szűrőket, de ezek tiszta vizet adtak ugyan, hanem bakteriummenteset nem. Végre Pasteur maga szerkesztett egy szűrőt, melyre Vallin tanár a vale de gracei egészségügyi intézet igazgatója kijelentette, hogy a mit a tudomány tegnap még elérhetlen eszményképnek tartott, t. i. tökéletesen bakteriummentes vizet szolgáltatni, azt Pasteur e szűrőjével elérte. A londoni egészségügyi kiállítás bíráló bizottsága e szűrőt egyhangulag az arany éremmel tüntette ki, a francia „Academie des sciences” és az „Academie de Medicine” a hirneves feltalálót dícsértükkel tüntették ki. Mindezek az eredmények figyelmessé tették a fővárosi köröket is és ennek az az előnyös következménye volt, hogy Zellerin Mátyás

előkelő budapesti gyáros megszerezte a gyártás kizárólagos jogát Ausztria-Magyarországra nézve. Az itt gyártott első Pasteur-féle szűrőket Fodor József tanár, a budapesti egészségügyi intézet igazgatója és Wein János vízvezetési igazgató vették kísérletezés alá és az eredmény az volt, hogy literenként 10—120.000 bakteriumot tartalmazó vízből 6 heti folytonos szűrés után egyetlen bakteria sem maradt a nagy mennyiségű vízben. Most a főváros több nagyobb középületeit rendezik be ily szűrőkkel és a vidéken is már több törvényhatóság intézkedett ilyenek beszerzése iránt, a nagy számú kisebb háztartási szűrőkről nem is szólva.

Szerkesztői mondanivalók.

Furolásnak Szarvason. Tiszteletre méltó nemes érzés, jó indulat vezérli tollát, de művének alakításában még sok a gyarlóság, azért ily alakban nem közölhető.

Felölös szerkesztő: Mihálf József.

Főmunkatárs: Bolygó.

199—1886 eln.

Árlejtési hirdetmény.

A b. gyulai kir. törvényszéki elnök ur ö nagyságának t. évi 788 eln. sz. tisztelet irata alapján ezennel árlejtést hirdetek, a vezetésem alatti kir. járásbíróság hivatali helyiségeinek fűtésére a jövő évre szükséges 415 és a fogházak fűtésére szükséges 181 köbméter jöminőségű tüzfának vállalat utján leendő szállítására.

A szerződési feltételek, melyek nállam a hivatalos órákban megtekinthetők a következők u. m:

1. Az árlejtés f. év augusztus hó 16-án d. e. 10 órakor hivatalos szobámban fog megtartatni.

2. A fa köbméterének kikiáltási ára 3 fnt 50 kr. melyért az, Szarvas város udvarába be is szállítandó, ott összerakva, jól felmérve átadandó lesz.

3. A vételár fele jövő év márczius végén, másik fele jövő év szeptemberben fizettetik a vállalkozónak.

4. Köteles a vállalkozó a fent kitett mennyiségben felül a szükséghez képest még több mennyiségű fát is szállítani a szerződés feltételei mellett. Szarvas, 1886. augusztus hó 2-án.

KONTUR JÓZSEF

kir. járásbíró

H I R D E T É S E K.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hirdetés.

Méltóságos Gróf Csáky Albinné
décsi birtokán

700 hold szántó,
kaszálló és legelő, major-
sági épületekkel ellátva,
jelenleg Bakay Géza úr bérlete megszüntével jövő **Szent-Mihály-naptól**
kezdve

7 évre bérbe kiadandó,
vállalkozók alólíroltnál jelentkezzenek.

Dely József,
3—2 számlartó.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

1227—1886 tkvszám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Légrádi István végrehajthatónak **Kardos Ferencz** és neje **Légrádi Katalin** végrehajtást szenvedő elleni 200 fnt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a b. gyulai kir. tvszék (a szarvasi kir. jbiróság) területén levő Öcsöd községben fekvő az öcsödi legelő illetmények C. düllőben 15 térrajzi szám alatt lévő telekkvezetlen 2787 □ öl szántó föld területnek 1/4 része vagyis 696 1/2 □ öl mennyiség a rajta lévő lakház és melléképületekre az árverést 435 fntban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1886. évi aug. hó 30-ik napján délelőtt 9 órakor Öcsöd község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 % át vagy is 43 fnt 50 kr készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170 §-a értelmében a

bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir járásbíróság mint tkvi hatóság.
Szarvas 1886 június hó 5-én.

Kontur József
kir. járásbíró.

Magyarország leghiresebb s legszén-
savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz, borral vegyítve, a legkellemesebb üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segélyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, húgycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitűnő gyógyszer képez, -mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízberlőnél **Nyiregyházán;** s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendégekben is.

20—18